

MEDIJI
RADIO, Demo 202
Dokument o podrumima i haustorima

Emisija *Demo Top* prvi put je na *Radioju 202* emitirana u decembru 2003. godine, s namjerom, kako tvrdi urednik i voditelj emisije **Stefan Pejović**, da pruži medijski prostor mladim, neafirmiranim bendovima koji tu mogu da predstavljaju svoj rad ali i pogled na život i muziku. I taman kada se učini da muzička scena ne postoji, uredništvo zatrpaju demo snimci.

Godinu dana poslije već se skupilo sasvim dovoljno pjesama da se može napraviti nešto oštija selekcija i načiniti prvi CD. Prema riječima glavnog urednika *Radioja 202* **Adija Sarajlića**, pripremljena kompilacija je dokument poslijeratne generacije pritisnute okrutnim okruženjem u kojem odrasta. Na njoj se nalazi 12 bendova različitog muzičkog usmjerenja, a priređivači su uspjeli izbrojati čak devet različitih žanrova.

Bend *Soba 403* priložio je melodičnu pjesmu *Hej* sa skoro pop refrenom, a *Masha N Bones* predstavljeni su sa funky groove songom *Juda*. Hip-hop skupina *Savez Dobrinjskih artista (SDA)* u pjesmi *Ulice na kojima sam odrastao* slikaju kraj iz kojeg bi užasno pobjegle i najveće gangsta rap zvijezde i repaju: *Još od malih nogu ispred haustora uvijek sam bio, dalje nisam smio, jer zbog rata sam se krio...* *Kursk* sviraju dramatični instrumental *Walley Of Sorrow* kojom dominiraju klavijature **Ide Mioković**, a *Silent Kingdom* je trash core bend sa uobičajenom poetikom u pjesmi *He Walks With Him*. Slijede *Rapid Fire* sa svojom staromodnom heavy metal pjesmom *Ghost Of The Night*, a nakon njih *Corbansick* sviraju zaista zanimljivu pjesmu *Broken*, koja je možda i vrhunac CD-a. *Euthanasia* drma prikloni rock u pjesmi *Without Love*, a *Ofsajd* nudi klasičnu školu hard corea u songu *Tri zvijezde do zore (In Memoriam)*. Bend *Ultimatum* ambiciozno je zamislilo svoj *Sudnji dan*, *Zona isključenja* rabi hard rock šablone, a *The South* zatvara CD sa svojom pjesmom *Borac za svoje* u kojoj se razmatra uobičajena i tekuća raperska problematika tipa *ko ima bolju rimu*.

U opremi CD-a, urednik Pejović savjetuje slušaocima da bendove ne sude po kvalitetu snimka nego po ideji prezentovanoj u pjesmi. I mi preporučujemo takav pristup. Dakle, bez predrasuda i hrabro. Sa nestrpljenjem očekujemo naredni CD. Prošla godina donijela nam je nekoliko zaista dobrih nosača zvuka, možda im se pridruži i neki bend sa ove kompilacije. Za sve zainteresirane prilažemo adresu emisije *Demo top*: Radio 202, Bulevar Meše Selimovića 12, 71000 Sarajevo (za *Demo Top*).

(m.b.)

KNJIGA
Muzika zidnih satova, Mustafa Zvizdić, Zoro, Sarajevo, 2004.
Oda prošlom životu

Postoje stvari oko nas zbog kojih nam slike iz djetinjstva grunu kao *Arsenalova* navala. Udaraju sa svih strana, osjetiš da si prikovan za svoju gol crtu, razvaljuju dok ne popusti i *posljednja linija odbrane*. Tad pred očima, u nepravilnom poretku, korziraju ljudi - živi, i oni drugi, davno iscjepani i naloženi dijelovi namještaja, globalno beznačajni događaji, fudbaleri i timovi...

Knjigu **Mustafe Zvizdića** *Muzika zidnih satova*, koja bi se mogla nazvati i *ciklopedijom nostalgije, i onog doba*, inspirisao je zvuk zidnog sata.

Ratnik Mehmed dolazi na jednodnevno odsustvo kod tetke u Konjic. Otkucaji starog sata vratili su ga u vrijeme kada je bilo najvažnije ne izazvati tetkin gnjev i iskazati svu vještinu manevrisanja kroz hadove netaknute pedanterije i porculanskih figurica. Zvizdić je napisao ratni roman u kojem nema poginulih i ranjenih. Nema krvoločnih neprijatelja. Najgori od svih likova su dječaci i djevojčice, Mehmedovi vršnjaci iz prošlog života koji ga neumoljivo zadirkuju, odvrtnom dječijom iskrenošću: *Mehmedu će umrijeti otac!*

Bolest Mehmedovog oca je razlog što on provodi djetinjstvo izvan svog grada, u Konjicu gdje uvijek pada kiša. Njegov tegobni kašalj je kao puška okučena o klin već u trećem kadru filma. Čitalac do kraja knjige očekuje šta će se desiti. Kao i Mehmed: *Otac će uskoro izaći iz bolnice i ona će postati vesela zgodna koju ćemo pričuvati. Nešto kao tigrić u cirkusu koji te ogrebe dok se sa njim fotografraš.*

Da ne bude zabune. Zvizdićeva knjiga nije patetični žal za nekim davnim vremenom, koje je i kao takvo bolje od ovog u kojem sada živimo. To je viđenje života očima dječaka čiji je najveći zadatak da bude miran, uredan i da sa svog balkona promatra svijet odraslih. Da ga ogoli pronicljivim, dječije iskrenim rezonovanjem. Iz *privremenog* boravka u Konjicu, Mehmedovi još privremeni boravci kući u Sarajevu zapamćeni su po očevim iskašljanim noćima i njegovim nerijetkim pijanstvima.

Ali, svi Mehmedovi problemi nestanu kada se pojavi Nada, djevojčica iz tetkinog susjedstva u koju je on ludo zaljubljen: *Muti mi se u glavi od Nadinih razrokih očiju. Na trenutak mi se učinilo da me pogledala.* Mehmed bi za Nadu i u Neretvu skočio, i s Ciganima se potukao, sve bi učinio..., još kada bi samo skupio snage da joj to kaže: *Ako se budem stidio, leđa će me zaboljeti od balkonskog poda.*

(e.k.)

LICE
IN MEMORIAM Susan Sontag (1933-2004)
Fanatik ozbiljnosti

Dugačak spisak tragičnih događaja koji su obilježili proteklu 2004. godinu, zaključen je katastrofalnim zemljotresom u Indoneziji i smrću **Susan Sontag**, američke intelektualke, književnice, borca za ljudska prava.

Sontag je umrla u 71. godini od leukemije u Centru za liječenje raka u New Yorku. Rođena je kao Susan Rosenblatt u New Yorku 1933. Za jednu godinu je završila tri razreda i okončala srednju školu sa petnaest godina. Direktor škole je rekao da gubi vrijeme u školi.

Susan je brzo završila i fakultet i magistrirala na Harvardu. Pažnju javnosti je skrenula svojim *Bi-lješakama o logoru* (1974), koje su kasnije uvrštene u njenu prvu knjigu eseja *Protiv interpretacije*. Oduvijek je insistirala na političkom aktivizmu, nije bilo značajnije teme o kojoj Sontag nije zauzela svoj stav. Pisala je eseje o pornografiji, fotografiji, estetici šutnje, fašizmu... Sama je sebe nazivala *fanatikom ozbiljnosti*.

Snažno se protivila ratu u Vijetnamu, a komunistam je opisivala kao *fašizam s ljudskim licem*. Početkom 1993. godine dolazi u Sarajevo, gdje je njen sin **David Rieff** radio kao ratni dopisnik. Planirana kratka humanitarna posjeta se odužila a Susan se ubrzo vratila kako bi u Sarajevu postavila predstavu *Čekajući Godoa*.

Evo kako je u jednom intervjuu objasnila razloge svojih posjeta Sarajevu:

Potresno je bilo neznanje, čak i kod obrazovanih ljudi. Jedan me je prijatelj, inače vrlo pametan čovjek, upitao, treba li mi u Sarajevo slati časopise i s kojom kompanijom letim tamo. Rekla sam mu: 'Tamo je rat, nema više avionskih linija'. On nije imao pojma. Drugi primjer – nisam bila kod kuće mjesecima – jedan me prijatelj povratku pozvao u skupu i elegantni restoran. Došla sam iz jednog svijeta u kojem vlada strah od ludih snajperista, od bombi i u kojem su ljudi bili spremni na ekstremne grozote, a ja sam ovaj svijet ovdje, koji počiva na jednosmjernim iskustvima teško mogla prihvatiti. Doslovce mi je pozlilo, morala sam napustiti restoran i otići povratiti.

Sarajevo se Susan odužilo titulom počasnog građanina Sarajeva, a pokrenuta je inicijativa za imenovanje jedne sarajevske ulice po ovoj velikoj američkoj intelektualci. Režiser Haris Pašović, koji je bio domaćin Sontagovoj prilikom njenih posjeta Sarajevu, izjavio je da je njena smrt veliki gubitak za čitav svijet.

(n.s.)